

Załącznik do Uchwały Nr XXVI/201 /2017
Rady Gminy Stare Pole
z dnia 29 listopada 2017 r.

Gminny Program Profilaktyki

i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii na rok 2018

WSTĘP

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych. Działania profilaktyczne mają na celu ograniczenie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych takich jak: alkohol, narkotyki lub inne substancje psychoaktywne oraz zapobieganie różnorodnym szkodom społecznym i zdrowotnym, które są z tym związane.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2016 r. poz. 487) oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783 ze zm.). W szczególności działania te obejmują: zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych,

udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochronę przez przemocą w rodzinie, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, wspomaganie różnego rodzaju podmiotów zajmujących się działalnością profilaktyczną oraz podejmowanie interwencji w związku z nadużywaniem alkoholu przez osoby uzależnione.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE

1. Problem uzależnień w świetle przeprowadzonych badań wśród mieszkańców gminy

Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi.

Prezentowane dane nie odzwierciedlają w pełni rzeczywistej skali problemów uzależnień w gminie. Na potrzeby niniejszego opracowania przeprowadzono badanie za pośrednictwem ankiet, które definiuje rodzaje głównych problemów społecznych w gminie oraz grupy osób najbardziej zagrożonych tymi problemami. Ponadto skalę problemów odzwierciedlają również dane pochodzące z zasobów Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do problemów, które dotyczą mieszkańców gminy, respondenci zaliczyli:

- ubóstwo 5,2 %
- bezrobocie 17,00 %
- bezdomność 1,1 %
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych 9,9 %
- rozpad więzi rodzinnych, samotne wychowywanie dzieci 6,0 %
- alkoholizm 30,00 %
- przemoc w rodzinie 2,5 %
- problemy związane ze starzeniem się 7,00 %
- długotrwała lub ciężka choroba 4,2 %
- złe warunki mieszkaniowe 3,3 %
- zdarzenia losowe 2,2 %
- inne problemy 6,6 %

Natomiast do grupy zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie ankietowani zaliczyli:

- rodziny i osoby o niskim statusie materialnym 34,2 %
- rodziny i osoby zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi 3,00 %
- rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień 38,1 %
- rodziny zmagające się z problemami przemocy domowej 1,1 %
- osoby starsze i samotne 10,1 %

- osoby niepełnosprawne 1,2 %
- osoby bezdomne 2,6 %
- rodziny mające problemy mieszkaniowe 1,7 %
- dzieci i młodzież – 2,2 %

Znaczna grupa badanych bo aż 30% opowiedziała się, że głównym problemem, który dotyka mieszkańców gminy jest alkoholizm.

W konsekwencji 38,1 % badanych stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są rodziny i osoby zmagające się z problemami uzależnień. Liczne grono wśród ankietowanych stanowili też ci, którzy wskazali na rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (34,2%). Wyniki ankiety dowodzą, że problem uzależnień w środowisku istnieje i jest on również dostrzegany przez lokalne społeczeństwo.

2. Istniejące uzależnienia wśród mieszkańców mają również wpływ na rozmiar zjawiska przemocy w rodzinie.

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawach leczenia odwykowego w 2014 roku trafiło 19 wniosków, w 2015 r. – 34 , w 2016 – 27 wniosków i do 21.11.2017 r. – 34 wnioski. Nadużywanie alkoholu bardzo często wzmaga agresję i stosowanie przemocy.

Stąd też kolejnym wskaźnikiem w ocenie zjawiska uzależnień wśród mieszkańców gminy może być ilość założonych i prowadzonych Niebieskich Kart.

Ilość środowisk, w których przeprowadzono procedurę „Niebieskiej Karty”:

- rok 2014 – 9 z tego w 7 przypadkach powodem przemocy był alkohol;
- rok 2015 – 11 z tego w 10 przypadkach powodem przemocy był alkohol;
- rok 2016 - 12 z tego w 7 przypadkach powodem przemocy był alkohol;
- rok 2017 - 10 z tego w 10 przypadkach powodem przemocy był alkohol.

Przedstawiona analiza potwierdza fakt istnienia problemów uzależnień wśród mieszkańców gminy, a przedstawione liczby świadczą o rosnącej liczbie wymienionych przypadków.

3. Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej - rok 2014 - 2016

Rok	Ilość rodzin objętych pomocą GOPS	Ilość osób w rodzinach
2014	235	755
2015	206	694
2016	224	679
2017	177	486

Rok	Ilość rodzin z problemami alkoholowymi objęta pomocą	Ilość osób w rodzinach
2014	18	37
2015	9	19
2016	10	13
	7	10

Rok	Ilość rodzin którym zostały założone Niebieskie Karty	Ilość osób w rodzinach
2014	9	34
2015	11	50
2016	11	37
2017	10	32

3. Dane z punktu konsultacyjnego

Rok	Ilość spotkań indywidualnych	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach
2015	81	36
2016	86	41
Do 20.11. 2017r.	60	23

Z przedstawionej analizy wynika, że wśród ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej tylko w 7 rodzinach zdefiniowano dysfunkcję alkoholizmu. Od 2014 roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, w których jedną z dysfunkcji jest alkoholizm zmniejszyła się. Nie oznacza to jednak, że zakres działań profilaktycznych prowadzony przez Gminną Komisję powinien również ulec zmniejszeniu. Z danych pochodzących z punktu konsultacyjnego wynika bowiem, że zainteresowanie tą formą pomocy wśród mieszkańców gminy jest duże. Dlatego też weryfikując powyższe dane nie możemy jednoznacznie ocenić skali istniejącego uzależnienia wśród mieszkańców gminy. Jednak każdy sygnał i każda liczba wskazująca o tym, że problem uzależnień istnieje powinien obligować do podejmowania wszelkiego rodzaju działań profilaktycznych.

4. Dostępność napojów alkoholowych

Na przestrzeni lat 2014 -2017 dane lokalnego rynku napojów alkoholowych na terenie Gminy Stare Pole przedstawiają się następująco:

Liczba podmiotów gospodarczych posiadających zezwolenia za sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Stare Pole (stan

Gmina Stare Pole	Rok	Z napojami przeznaczonymi do spożycia								
		Ogółem	Poza miejscem sprzedaży - DETAL				W miejscu sprzedaży - GASTRONOMIA			
			wg zawartości alkoholu				wg zawartości alkoholu			
			Raze m	do 4,5%	do 18%	pow. 18%	Raze m	do 4,5%	do 18%	pow.18 %
2014	20	16	17	14	8	4	4	3	2	
2015	20	15	14	12	7	4	4	2	2	
2016	20	15	15	13	8	5	5	2	1	
2017	20	15	15	13	8	5	5	2	1	

5. Ograniczenie dostępności do alkoholu

- 1) sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży może być prowadzona wyłącznie na podstawie ważnego zezwolenia, wydanego przez Wójta Gminy Stare Pole. Wydanie zezwolenia wymaga uzyskania pozytywnej opinii Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starym Polu,
- 2) ograniczenie dostępności zostało określone w Uchwale Nr V/17/2015 Rady Gminy Stare Pole z dnia 30 stycznia 2015 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania tych napojów na terenie Gminy Stare Pole,
- 3) limit maksymalnej liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosi – 13, natomiast do spożycia w miejscu sprzedaży (z wyjątkiem piwa) wynosi – 4.

6. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii w latach 2014 -2017

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane były w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

Poniższe zestawienie przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii w Gminie Stare Pole w latach 2014-2017.

Lp.	Rok	Kwota wydatkowana na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w zł.	Kwota wydatkowana na przeciwdziałanie narkomanii w zł.
1	2014	45 748,00	7 740,00
2	2015	39 806,89	11 937,00
3	2016	37 924,89	10 368,25
4	2017	40 800,00 (plan na 31.10.2017 r.)	9 200,00 (plan na 31.10.2017 r.)

Źródło danych: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starym Polu.

ROZDZIAŁ II

Cele programu

1. Ograniczenie, występowania negatywnych zjawisk, będących skutkiem nadużywania i uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz przemocy w rodzinie, na terenie Gminy Stare Pole.
2. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i narkotyków.
3. Zwiększenie zasobów i zdolności niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami.
4. Edukacja publiczna w zakresie: informowania mieszkańców gminy o konsekwencjach nadużywania alkoholu, zażywania narkotyków oraz promocji zdrowego stylu życia w trzeźwości i abstynencji.
5. Promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.

ROZDZIAŁ III

Podstawowe kierunki działań do realizacji w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1) Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych oraz członków ich rodzin.

2) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, w tym:

- kierowanie do biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu
- prowadzenie rozmów interwencyjno -motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu.

3) Finansowanie wykonania badań psychiatryczno-psychologicznych w celu ustalenia uzależnienia od alkoholu (zgodnie z art. 24 i art. 25 ustawy) dla osób kierowanych do Komisji.

4) Ponoszenie kosztów sądowych za wpis wniosku o zobowiązanie do podjęcia leczenia oraz kosztów procesowych zgodnie z postanowieniami Sądu Rejonowego w Malborku III Wydziału Rodzinnego i dla Nieletnich.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1) Udzielanie konsultacji i wsparcia ofiarom przemocy w punkcie konsultacyjnym.

2) Współfinansowanie obozów feryjnych i wakacyjnych organizowanych przez wyspecjalizowane placówki oraz kadre wychowawców i terapeutów.

3) Prowadzenie pozaszkolnych zajęć socjoterapeutycznych w Zespole Szkół w Starym Polu dla uczniów z terenu Gminy Stare Pole.

4) Udostępnienie bezpłatnych porad prawnych w ramach współpracy z placówkami udzielającymi tej formy pomocy poprzez kierowanie osób do punktu konsultacyjnego dla rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii, ofiar przemocy w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii; w szczególności dla dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

- 1) Wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
- 2) Organizowanie i realizacja lokalnych działań profilaktycznych w zakresie promocji zdrowia określonych w Narodowym Programie Zdrowia.
- 3) Finansowanie szkoleń dla pracowników oświaty, pomocy społecznej oraz innych osób zaangażowanych w profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.
- 4) Edukacja rodziców i wychowawców w zakresie pomagania osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków.
- 5) Organizowanie spotkań służb pomocowych w zakresie interwencji wobec osób używających środki psychoaktywne.
- 6) Podejmowanie i finansowanie działań edukacyjnych adresowanych do mieszkańców gminy poprzez udział w imprezach kulturalno- rekreacyjnych związanych z zapobieganiem patologiom społecznym i profilaktyką uzależnień.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- 1) Dofinansowanie do zajęć podtrzymujących abstynencję osób po leczeniu oraz wspierających zmiany u osób współuzależnionych w ramach rehabilitacji zdrowotnej określonej w Narodowym Programie Zdrowia.
- 2) Wspieranie działalności grup samopomocowych, towarzystw trzeźwościowych, organizacji pozarządowych realizujących i propagujących zdrowy styl życia.
- 3) Kontynuowanie współdziałania z poza gminnymi jednostkami i osobami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu alkoholizmowi, narkomanii i wychowaniu w trzeźwości.
- 4) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹, art.15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, tj. występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- 5) Systematyczna kontrola punktów sprzedaży.
- 6) Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych.
- 7) Inicjowanie i koordynowanie gminnej polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.
- 8) Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 9) Organizacja prac komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

ROZDZIAŁ IV

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Zadania Komisji określa ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz regulamin organizacyjny komisji zatwierdzony przez Wójta.
2. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starym Polu za udział w posiedzeniu Komisji otrzymują każdorazowo wynagrodzenie w wysokości:
 - 1) Przewodniczący Komisji –15% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2018 r.
 - 2) Z-ca Przewodniczącego i pozostali członkowie – 13% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2018 r.
3. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia dla członków Komisji stanowią sporządzone i podpisane przez Przewodniczącego Komisji listy obecności.
4. Wynagrodzenie wyliczone w oparciu o listę obecności wypłaca się każdorazowo do dnia 30 każdego miesiąca za dany miesiąc.

ROZDZIAŁ V

Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w 2018 r. jest Wójt Gminy Stare Pole.
2. W realizacji Programu uczestniczą: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starym Polu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Polu oraz jednostki organizacyjne Gminy Stare Pole, Posterunek Policji w Starym Polu, Sołectwa oraz pozostałe instytucje wymienione w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

ROZDZIAŁ VI

Zasady finansowania niniejszego Programu

1. Finansowanie zadań niniejszego Programu będzie dokonywane z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez prowadzące sprzedaż podmioty gospodarcze.
2. Wydatki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowane są w dziale 851 "ochrona zdrowia", rozdziale 85154 "przeciwdziałanie alkoholizmowi" oraz w rozdziale 85153 "zwalczanie narkomanii".
3. Sprawozdanie finansowe i merytoryczne z realizacji Programu będzie integralną częścią rocznego sprawozdania budżetowego, przedstawionego Radzie Gminy Stare Pole przez Wójta Gminy Stare Pole.

VII. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie Stare Pole w 2018 r.

Lp.	Zamierzenia (zadania)	Sposoby realizacji	Osoby lub instytucje odpowiedzialne za realizację	Termin realizacji	Oczekiwane efekty
I	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i środków psychoaktywnych;	<p>1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych oraz członków ich rodzin.</p> <p>2. Podejmowanie czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym: - kierowanie do biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu - prowadzenie rozmów interwencyjno - motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu.</p> <p>3. Finansowanie wykonania badań psychiatryczno-psychologicznych w celu ustalenia uzależnienia od alkoholu (zgodnie z art. 24 i art. 25 ustawy) dla osób kierowanych do Komisji.</p> <p>4. Ponoszenie kosztów sądowych za wpis wniosku o zobowiązanie do podjęcia leczenia oraz kosztów procesowych zgodnie z postanowieniami Sądu Rejonowego w Malborku III Wydziału Rodzinnego i dla Nietletnich.</p>	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok	Większa skuteczność realizowania gminnej polityki społecznej, ograniczanie szkód związanych z nadużywaniem alkoholu, większa liczba osób podejmujących leczenie. Większa świadomość choroby. Większa liczba osób podejmująca zmiany w zachowaniach związanych z nadużywaniem środków psychoaktywnych.
			Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok	
			Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok	
				Cały rok	

II	<p>1. Udzielanie konsultacji i wsparcia ofiarom przemocy w Punkcie Konsultacyjnym</p> <p>2. Współfinansowanie obozów feryjnych i wakacyjnych organizowanych przez wyspecjalizowane placówki oraz kadre wychowawców i terapeutów.</p> <p>3. Prowadzenie pozaszkolnych zajęć socjoterapeutycznych w Zespole Szkół w Starym Polu dla uczniów z terenu Gminy Stare Pole.</p> <p>4. Podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działań na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie; - wdrożenie procedury „Niebieskiej „Karty”, udział w grupie roboczej Zespołu Interdyscyplinarnego.</p> <p>5. Udostępnienie bezpłatnych porad prawnych w ramach współpracy z placówkami udzielającymi tej formy pomocy poprzez kierowanie osób do punktu konsultacyjnego dla rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii, ofiar przemocy w rodzinie.</p>	<p>Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych</p> <p>Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych</p> <p>Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych</p> <p>Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych</p> <p>Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych</p>	<p>Cały rok</p> <p>Wakacje i Ferie 2018</p> <p>W miarę potrzeb</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>	<p>Więcej osób podejmujących działania prawne i społeczne ograniczające przemoc.</p> <p>Ograniczenie zachowań ryzykownych, lepsze wyniki w nauce.</p> <p>Reintegracja społeczna dzieci, mniej zachowań dysfunkcyjnych</p> <p>Więcej osób podejmujących działania prawne i społeczne ograniczające przemoc</p>
III	<p>1. Wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.</p> <p>2. Organizowanie i realizacja lokalnych działań profilaktycznych w zakresie promocji zdrowia określonych w Narodowym Programie Zdrowia.</p>	<p>Dyrektorzy szkół</p> <p>Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych</p> <p>Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych</p>	<p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p>	<p>Zwiększenie przekonania normatywnych ograniczających sięganie po alkohol, wzmocnienie naturalnych potrzeb zdrowego życia, ograniczenie szkód związanych z nadużywaniem środków psychoaktywnych</p>

sportowych , a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	3. Edukacja rodziców i wychowawców w zakresie pomagania osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych Komisja	Wg potrzeb	
	4. Finansowanie szkoleń dla pracowników oświaty, pomocy społecznej oraz innych osób zaangażowanych w profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.	rozwiązywania problemów alkoholowych	Wg potrzeb	
	5. Podejmowanie i finansowanie działań edukacyjnych adresowanych do mieszkańców gminy poprzez udział w imprezach kulturalno- rekreacyjnych związanych z zapobieganiem patologiom społecznym i profilaktyką uzależnień.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Wg potrzeb	Wzmocnienie naturalnych potrzeb zdrowego życia, ograniczenie szkód związanych z nadużywaniem środków psychoaktywnych
	6. Organizowanie spotkań służb pomocowych w zakresie interwencji wobec osób używających środki psychoaktywne.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Wg potrzeb	
	1. Dofinansowanie do zajęć podtrzymujących abstynencję osób po leczeniu oraz wspierających zmiany u osób współuzależnionych w ramach rehabilitacji zdrowotnej określonej w Narodowym Programie Zdrowia.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Wg potrzeb	Więcej osób utrzymujących abstynencję po leczeniu
	2. Wspieranie działalności grup samopomocowych, towarzystw trzeźwościowych, organizacji pozarządowych realizujących i propagujących zdrowy styl życia.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok	
3. Kontynuowanie współdziałania z poza gminnymi jednostkami i osobami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu alkoholizmowi, narkomanii i wychowaniu w trzeźwości.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok	Więcej osób podejmujących działania prawne i społeczne ograniczające przemoc	
IV	Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.			

V	<p>Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałanie alkoholizmowi - występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego</p>	<p>1. Systematyczna kontrola punktów sprzedaży. 2. Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych.</p>	<p>Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych</p>	<p>Wg planu Wg planu</p>	<p>Ograniczenie dostępności alkoholu,</p>
VI	<p>Inicjowanie i koordynowanie Gminnej Polityki Społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi</p>	<p>1. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji 2. Wyjazdy służbowe członków Komisji. 3. Udział członków komisji w szkoleniach, i konferencjach. 4. Zakup materiałów biurowych i informacyjnych.</p>	<p>Pracownik merytoryczny Urzędu Gminy Pracownik merytoryczny Urzędu Gminy Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych Na wniosek członków komisji</p>	<p>Cały rok Wg potrzeb Wg potrzeb Wg potrzeb</p>	<p>Większa skuteczność realizowania gminnej polityki społecznej i przeciwdziałania alkoholizmowi.</p>